

“La sanitat consolida l'autogovern balear”

Aina Salom és la consellera de Salut i Consum del Govern de les Illes Balears. Ella té la màxima responsabilitat de la sanitat balear, una competència que el passat 1 de gener va transferir l'estat. En aquesta entrevista analitza les conseqüències que tindrà la mesura.

Políticament, com valora la transferència de les competències?
—Per a un país que vol tenir un veritable autogovern, la gestió de la sanitat és prioritària. La sanitat consolida l'autogovern balear. A partir d'ara, al costat de tots els professionals i de totes les institucions, podem fer la política sanitària que volem, tant en prevenció com en infraestructures, etc.

—Com anaren les negociacions amb Madrid?

—Hi hagué dues etapes. La primera, amb Insalud-Madrid, férem molta feina junts i les coses anaren molt bé, ens entenguérem de manera molt positiva. Després hi ha un punt i a part. L'estiu de l'any passat esclata Gescartera, hi ha la negociació del finançament autonòmic... I tot s'enterboleix. El setembre no quadren els pressupostos de Madrid i tot canvia. L'octubre anam a Madrid. Tot era clar segons el que s'havia negociat anteriorment. Però a partir d'aleshores ens anul·len reunions contínuament. Fins que des de Sanitat mateix ens diuen que tot és cosa d'Hisenda. Veim que posen l'impost de les benzines i, al darrer moment, es treuen la famosa esmena de la Llei d'acompanyament dels pressupostos amb la qual vinculen la gestió de la sanitat al finançament autonòmic pactat el juliol anterior.

—Aquesta fase final de la negociació provocà dures paraules del Govern balear i de vostè contra l'actitud de Madrid. No és excessiu parlar de xantatge?

—No. Quan el conseller d'Hisenda negociava en el Consell de Política Financera ho feia sota aquest condicionant. Amb la piconadora que tenen et

canvien les condicions com i quan volen. Ara, el conseller Mesquida ha aconseguit uns 84 milions d'euros (14.000 milions de ptes) més i la sanitat ha passat de tenir 510 milions d'euros (85.000 milions de ptes) pressupostats, dels quals l'any passat només se'n gastaren 450, a tenir 613 milions d'euros. La diferència és important, és clar. Si bé els marges de negociació eren, pels condicionants financers imposats per Madrid, molt estrets. I et trobes que no tens opcions. O ho rebutges, o intentes aconseguir el màxim finançament possible, com hem fet, sempre tenint en compte que l'objectiu era aconseguir les competències.

—Bàsicament el que vostès volien eren diners per a invertir en infraestructures.

—Efectivament. Però s'hi negaren en rodó.

—I ara, el futur?

—Doncs no hi ha més remei que fer el que podem. Miri, aquest govern té molt clares les prioritats, que són bàsicament les educatives i les sanitàries. Voldríem tenir molts més diners, i no ens han donat prou finançament, però no som derrotistes. Jo no ho he estat mai. Tenim recursos. Joestic moderadament satisfeta i, sobretot, som optimista. Per què? Doncs fixi's en les xifres que li he donat. Sumi uns 48 milions d'euros (8.000 milions de ptes) que directament s'hi gastarà el Govern. Què queda? Que ens posam entorn de 661 milions d'euros (110.000 milions de ptes) per any per a la sanitat balear. Això, comparat amb els 450 milions d'euros, reals, que s'hi gastava Madrid a Balears l'any passat... la diferència és clara, no?

—Mirat així són 210 milions d'euros (35.000 milions de ptes) més, quasi un 50% sobre la xifra que diu que es gastava Madrid.

—Efectivament. Per això dic que si bé hi ha dèficits de finançament, el de dotar sobretot les infraestructures, estic segura que podrem afrontar un repte tan important com és atendre les necessitats sanitàries de les Illes Balears i implicar-hi els professionals.

—Però qui pagarà les infraestructures que necessitem?

—Les ha de pagar Madrid, a través del famós Règim Especial Balear (REB).

—Però tenint en compte que el REB, aprovat pel Govern balear, quan el presidia Jaume Matas, fins ara no ha servit de canal d'importantes inversions a Balears, i tenint en compte també les malíssimes relacions que té l'actual Govern balear amb el Govern central, sembla que esperar que el REB serveixi per això... En fi, té tot l'aspecte d'una carta als Reis d'Orient, si em permet l'expressió...

—Com vostè diu, i és ben cert, el Govern d'Aznar no té intenció de fer efectiu el REB perquè serveixi per fer les inversions en infraestructures —incloses les sanitàries, però no només aquestes— que les Balears necessiten. Ara bé, que el Govern central no tenguí cap intenció no vol dir que els ciutadans d'aquesta comunitat no tinguin unes necessitats. Per tant, aquest Govern, i aquesta Conselleria, el que farà, i faré, serà reivindicar tantes vegades com faci falta allò que consideram essencial. Ho reclamarem. Cada vegada que vaig a Madrid ho reivindic. Els posam exemples comparatius —amb Canàries, per exemple— que demostrin claríssimament que és una qüestió purament de voluntat política. Cada cop ens vénen amb excuses noves. I cada vegada, amb papers, els ho rebatem. No ens cansarem. Els presumptes arguments se'ls acaben. Nosaltres només demanam el mateix que tenen altres comunitats i que es posi a funcionar el REB. Ells hauran d'explicar als ciutadans de Balears per què no ens donen allò que tenen d'altres. No demanam privilegis, només igualtat de tracte.

"Està clar que el ciutadà notarà que estarà més ben atès, perquè hi haurà més professionals metges. Els professionals també es veuran més implicats en la nova gestió."

—A pesar de les deficiències financeres, en què notarà el ciutadà balear la gestió de les competències sanitàries?

—Ho notarà ràpidament. Com? Doncs, miri, a més del greu problema d'infraestructures, a Balears s'havien congelat les places de professionals a primària: faltaven quaranta metges de sanitat primària. Quasi res. Això ho notaran ràpidament. M'agradaria fer notar que en aquests anys, en els quals les plantilles professionals s'han congelat, la població balear ha augmentat moltíssim. Per tant, hi ha més necessitats. Això serà prioritari. Per tant, està clar que el ciutadà notarà que estarà més ben atès, perquè hi haurà més

professionals metges. D'altra banda, la connexió necessària amb els professionals de la medicina, que es veuran implicats en la nova gestió, permetrà millorar la qualitat del servei.

—Ja que es refereix a la gestió, parlem-ne. Vostès, el Govern balear, rebutgen la fórmula de les fundacions hospitalàries. Però les competències sembla que hagin vingut amb això intocable: vaja, que no podran eliminar aquest sistema de gestió. Què faran?

—Anem a pams. Primer de tot el rebuig al sistema de gestió a través de les fundacions és una qüestió de compromís del Pacte de Progrés. Per tant no està subjecte a discussió. És una

decisió política signada per tots els membres del Pacte de Progrés. Així, doncs, això està clar. D'altra banda, tal com han vingut les transferències, sembla que les fundacions estan fermades. Intentàrem que canviàs la redacció. No hi hagué manera. I això, vull precisar-ho, és curiós, no?, perquè, a veure, ens passen les competències. Això vol dir que som nosaltres els competents per gestionar la sanitat. Per tant, som nosaltres els qui hem de decidir com ho volem fer. Doncs no. No volgueren. Molt bé. La realitat és la que és. Han vingut així les competències. Ara bé. Altres aspectes de la gestió, que seria pesat ara explicar amb detall —bàsicament professionals de la xarxa del Govern que passaren voluntàriament a un hospital que era de gestió de Madrid—, a priori semblaven impossibles d'aconseguir. Però les aconseguírem. Que va ser complicat? Sí. Què va fer falta molta ajuda jurídica? Sí. Però ho aconseguírem. Per tant, això de les fundacions ho estam estudiant i ja veurem. Sempre hi pot haver camins. Quant al rebuig polític a aquest sistema, miri, això és fruit d'un intent de privatització de la sanitat pública que nosaltres no acceptam. Per tant, no hi estam d'acord i quant al fet que no podem fer res, doncs... repetesc: ja ho veurem.

—Sanitat pública, sanitat privada. Balears té un índex d'assegurances privades molt alt...

—A Mallorca la distribució és un 69% de pública i un 40% de privada, mentre que la privada a Menorca està entorn d'un 10% i a Eivissa entre el 7% i el 8%...

—...Sí, per això li ho deia, davant aquesta evidència, i tractant-se d'un govern que aposta decididament per la sanitat pública, no hi ha, no hi ha hagut o no hi haurà enfrontament amb les empreses de la sanitat privada?

—No. No n'he tingut cap. Al contrari, les relacions són magnífiques. Crec que tothom té molt clar, i jo la primera, que són sistemes compatibles. El Govern balear ha de defensar la sanitat pública, ara bé, això no és contradictori amb l'existència d'aquesta realitat, tan important, de la sanitat

JOAN CELIÀ

"El Govern balear ha de defensar la sanitat pública. Ara bé, això no és contradictori amb l'existència de la sanitat privada, que a Balears és tan important."

privada a Balears i a Mallorca en particular. El Govern balear apostarà fort per donar serveis que no donava fins ara la sanitat pública. Però em fa l'efecte que això, que està fora de dubte, no entrarà gens en contradicció amb la sanitat privada. De fet, en els contactes que he tingut no m'han mostrat mai preocupació en aquest sentit. Al contrari, tenen molta feina i no sembla que es vegi cap element de fricció.

—La immigració a Balears és enorme. Les xifres són esfereïdores i la sanitat pública ha de donar resposta a aquestes noves necessitats: més llits, mes professionals, possibles noves malalties... En fi, sembla una panorama inquietant.

—Sense dubte és un problema considerable que té dos vessants. Les projeccions de població futura i la realitat actual. Respecte a la primera, és evident que mantenir aquest ritme de creixement demogràfic és insostenible perquè no podríem donar resposta a les necessitats no ja hospitalàries o sanitàries, sinó tampoc educatives, d'infraestructures diverses, de recursos... Això està clar. Ara, amb els recursos que actualment sabem que tenim en sanitat i la gent que som, sí que podrem atendre els ciutadans. A tots. Això vol dir que els nostres professionals estan molt a l'aguait de grups d'immigrants que puguin tenir cultu-

res diferents, i condicionants sanitaris també diferents, i estam fent molta feina en aquest sentit. Està clar que si hi ha bosses de població immigrada, posem per cas en un poble, que sabem que hi ha homes, dones, nins i nines, doncs tots els individus han de tenir assistència assegurada. No podem acceptar que per qüestions culturals, per exemple, les nines i les dones es quedin sense assistència sanitària. Això no ho acceptam i treballam molt intensament, de forma transversal, amb les conselleries de Benestar Social i Educació, per assegurar el que deia abans: l'assistència a tots els ciutadans i ciutadanes de Balears.

—Vostè és acusada contínuament pel PP per una suposada incompatibilitat per ser propietària d'una farmàcia.

—[Riu.] Sí, què hi hem de fer? Com que no poden atacar la gestió, que és bona, que fa aquesta Conselleria, ens vénen amb això. Però no hi ha res: existeix una Llei d'incompatibilitat i jo la complesc al cent per cent. Estic completament tranquil·la.

—Última pregunta. Vostè sap que hi ha molts rumors sobre el seu futur polític, que la situen com a candidata del PSIB a la batllia de Palma. Ho serà?

—No.

Miquel Payeras